

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Sídlo ústavu: Hroznová 63/2, 656 06 Brno

Oblastní odbor Havlíčkův Brod, Konečná 1930, 580 01 Havlíčkův Brod

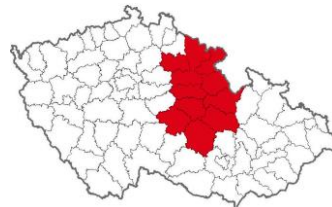
Havlíčkův Brod 31.12.2014

čj. UKZUZ 100221/2014/

Zpráva č. 20 oblastního odboru HAVLÍČKŮV BROD o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 27.10. – 31.12.2014

Počasí

Celé sledované období bylo neobvykle teplé. První měsíc se teplotní maxima často pohybovala nad hranicí 10 °C a minima jen zcela výjimečně klesala k nule. Několik chladných dnů, kdy na některých místech byly naměřeny celodenní mrazy, přišlo až na přelomu listopadu a prosince. Poté ale pokračoval nadprůměrně teplý charakter počasí s několika mírnými ochlazeními. Skutečná zima tak nastala až o vánočních svátcích, které přinesly výrazný pokles teplot (i pod - 15 °C) a napadlo i několik centimetrů sněhu. Úhrn srážek za celé sledované období se pohyboval od 30 mm do 70 mm.

1. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Byla ukončena sklizeň brambor, cukrovky a kukuřice na zrno. Vlivem neobvykle vysokých teplot pokračovala vegetace většiny zemědělských plodin a výrazně se toto projevilo i u plevelů. Další negativní dopad vysokých teplot se projevilo i na skladovaných bramborách, u kterých docházelo ke klíčení a partie napadené bakteriózami podléhaly velmi rychle zkáze. V porostech ozimů byl zaznamenán velmi intenzivní nárůst houbových chorob a byla zřejmá i aktivita různých škůdců. U většiny porostů ozimých ječmenů bylo pozorováno žluté zbarvení způsobené přemokřením půdy. Napříč plodinami byl zřejmý nárůst výskytu hrabošů a toto bylo potvrzeno zvýšenou aplikací rodenticidů.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 13 - 29 BBCH)

(fáze 3. listu: 3. list rozvinutý - pátá odnož viditelná)

V okrese Havlíčkův Brod /lokalita Kožlí 28.11./ byl pozorován silný výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)**. První výskyty byly zjištěny v okresech Chrudim /lokalita Podlíšťany 5.12./, Náchod /lokalita Staré Pleso 12.11./, Pardubice /lokalita Škudly 16.12./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita České Meziříčí 12.11./.

První výskyt **žluté rzivosti pšenice (*Puccinia striiformis*)** byl pozorován v okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita České Meziříčí 12.11./.

Z okresu Náchod /lokalita Spy 18.11./ byl hlášen první výskyt **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** .

První slabý výskyt **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** na listech byl pozorován v okrese Svitavy /lokalita Dolní Újezd, Motašice a Sedliště 15.11/.

V okresech Havlíčkův Brod /lokalita Oudoleň 21.11./, Svitavy /lokality Dolní Újezd, Benátky, Jevíčko, Morašice, Oldřiš/ a Trutnov /lokalita Doubravice 7.11./ byly zaznamenány střední výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**, v okrese Svitavy byla provedena aplikace rodenticidů.

JEČMEN OZIMÝ (RF 13 – 29 BBCH)

(fáze 3. listu: 3. list rozvinutý - 9 a více odnoží viditelných)

V okresech Havlíčkův Brod /lokalita Ledec n. Sáz. 28.11./, Náchod /lokalita Staré Pleso 12.11./ a Svitavy /lokality Sebranice a Svitavy 21.11./ byl zjištěn první výskyt **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)**.

Střední výskyt **hnědé rzivosti ječmene (*Puccinia hordei*)** byl pozorován v okrese Náchod /lokalita Staré Pleso 12. 11./.

První výskyty **sít'ové skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** byly zjištěny v okresech Havlíčkův Brod /lokality Lípa 12.11. a Bohumilice 20.11./ a Náchod /lokalita Staré Pleso 12. 11./.

V okrese Pardubice /lokalita Labětín 16.12./ byl zaznamenán první výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)**.

Z okresu Svitavy /lokalita Dolní Újezd 11.11./ byl hlášen první výskyt **tyfulové plísnovitosti obilnin (*Typhula incarnata*)**.

I přes ošetření porostu proti přenašečům viróz byl v okrese Pardubice /lokalita Labětín 4.11./ pozorován slabý výskyt **kříška polního (*Psammotettix alienus*)**.

V okrese Svitavy /lokality Dolní Újezd a Oldřiš 15.11./ bylo pozorováno střední napadení porostů **hrabošem polním (*Microtus arvalis*)**. Bylo nutno ošetřovat.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 14 – 30 BBCH)

(4. pravý list vyvinutý - počátek prodlužovacího růstu)

Ve vzorku odebraném v okrese Svitavy /lokalita Chornice 12. 11./ (střední výskyt fialových rostlin) byl v laboratoři detekován virus **BWYV (Beet western yellows polerovirus)** a silný výskyt **hád'átka (*Pratylenchus neglectus*)**.

Střední výskyty **fomového černání stonků řepky (*Leptosphaeria maculans*)** byly hlášeny z okresů Havlíčkův Brod /lokalita Štoky 18.11./ a Pardubice /lokalita Škudly 16.12./.

Z okresu Chrudim /lokalita Trhová Kamenice 12.11./ byl hlášen první výskyt této choroby.

V okrese Trutnov /lokalita Bílé Poličany 10.11./ byly zjištěny první výskyty **nádorovitosti kořenů brukvovitých (*Plasmodiophora brassicae*)**.

Střední výskyt larev **dřepčika olejového (*Psylliodes chrysocephala*)** byl pozorován v okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 12. 11./.

Další střední výskyty **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** byly hlášeny z okresů Náchod /lokalita Volovka 3.11./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Dobré 3.11./. Při monitoringu vajíček byly jako střední vyhodnoceny pouze výskyty v okresech Chrudim /lokalita Trhová Kamenice 5.12./ a Svitavy /lokalita Strakov 28.11./. Z ostatních okresů byly hlášeny pouze výskyty slabé, případně nulové.

V okresech Náchod /lokalita Volovka 3.11./, Pardubice /lokalita Škudly 16.12./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Dobré 3.11./ byly zaznamenány výskyty okřídlených samic **mšice broskvoňové (*Myzus persicae*)**.

V okrese Trutnov /lokalita Bílé Poličany 16.12./ byl na spodní straně listů zjištěn výskyt kukel **zápředníčka polního (*Plutella xylostella*)**.

Střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl pozorován v okrese Chrudim /lokality Hrochův Týnec, Švihov a Trhová Kamenice/, v důsledku čehož byla provedena aplikace rodenticidů.

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 99 BBCH)

(hlízy odloučené od stonků)

V celé oblasti docházelo u skladovaných hlíz k **předčasnému klíčení** – důvodem byly neobvykle vysoké teploty (i noční) a nemožnost dosažení optimálních teplot ve skladech. Z důvodu velké energetické náročnosti byl tento problém i u klimatizovaných bramboráren.

Střední výskyt **fusariové hniloby brambor (*Fusarium coeruleum*)** byl zjištěn 11. 11. ve skladu v Ohnišově.RK

Díky teplému podzimu a značnému množství srážek v závěru vegetace a během sklizně byl v celé oblasti zaznamenán zvýšený výskyt **měkké hniloby hlíz bramboru (*Erwinia carotovora*)**.

JETELOVINY

VOJTĚŠKA SETÁ, JETEL LUČNÍ (RF 25)

(Prodlužovací růst lodyh příp. listová růžice vytvořena)

Silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byly hlášeny z okresů Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov 7. 11./ a Svitavy /lokality Dolní Újezd, Motašice a Sedliště 15.11./. Jako střední byly hodnoceny výskyty v okresech Jičín /lokalita Železnice 5.11./, Náchod /lokalita Volovka 4.11./ a Pardubice /lokalita Křičín 14.11./.

KOŘENINNOVÁ ZELENINA

KMÍN KOŘENNÝ (RF 183)

Silný výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl zjištěn v okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita České Meziříčí 5.11./ . Následně byla provedena aplikace rodenticidů.

OVOCNÉ DŘEVINY

JÁDROVINY (RF 99)

V okrese Trutnov /lokalita Horní Brusnice 16.12./ byl na výhonech jabloní zjištěn výskyt vajíček mšic, svilušek a **mery jabloňové (*Cacopsylla mali*)**. Na výhonech švestky domácí byla jednotlivě zjištěna vajíčka mšic a svilušek.

Střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl pozorován na 50 ha v sadu jabloní v okrese Náchod /lokalita Česká Skalice 25. 11./ a následně 27.11. bylo provedeno naklazení nástrah.

OKRASNÉ DŘEVINY

BRSLÉNY

V okrese Jičín /lokalita Vrbice 3.12./ byl ve vzorku větvíček brslenu evropského zjištěn předběžně střední výskyt vajíček **mšice makové (*Aphis fabae*)**, z ostatních okresů sledované oblasti byly zatím hlášeny výskyty slabé.

BOROVICE

V okrese Jičín /lokalita Hořice 14.11. / byl zjištěn historicky první výskyt dospělce invazní plošnice **vroubenky americké (*Leptoglossus occidentalis*)** v České republice.

Za oblastní odbor zpracoval: Ing. Jiří Jůzl